СА СВЯТАМ ВЯСНЫ, ПРАЦЫ, МІРУ!

ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 15 (615) | Аўторак, 29 красавіка 1986 года. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

Няхай жыве 1 Мая — Дзень міжнароднай салідарнасці працоўных!

Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

(З Заклікаў ЦК КПСС).

СЛАЎНЫ ЮБІЛЕЙНЫ ПЕРШАМАЙ

Гарады і вёскі нашай неабсяжнай краіны зноў у святочным убранні. Паўсюдна адчуваецца прыўзняты настрой савецкіх людзей. У абстаноўцы высокага палітычнага і працоўнага ўздыму яны рыхтуюцца адзначыць 1 Мая — Дзень міжнароднай салідарнасці працоўных. Сёлета ён асаблівы: на нашай планеце ў соты раз людзі розных кантынентаў прадэманструюць сваё яднанне ў барацьбе супраць імперыялізму і рэакцыі, непахіснае імкненне жыць ва ўмовах міру і сацыяльнай справядлівасці.

У нашага народа стала выдатнай традыцыяй сустракаць гэта вясновае свята працоўнымі падарункамі. Кожны калектыў напярэдадні Першамая падводзіць вынікі сацыялістычнага спаборніцтва. Кожнага з нас радуе плён ударнай працы будаўнікоў камунізму. Усе мы з вялікім задавальненнем азнаёміліся з паведамленнем ЦСУ СССР аб выкананні дзяржаўных планаў за першы квартал пачатковага года XII пяцігодкі. У цэлым перавыкананы заданні як па аб'ёму вытворчасці, так і па рэалізацыі прадукцыі і росту прадукцыйнасці працы. Гэта з'яўляецца яскравым сведчаннем самаадданасці савецкага народа ў барацьбе за практычнае ажыццяўленне гістарычных рашэнняў XXVII з'езда КПСС.

Першамай заўсёды звязаны са словамі «Мір», «Праца», «Шчасце». Захаваць мір на Зямлі, не дапусціць ядзернай катастрофы — самае вострае пытанне нашага часу. Краіна Саветаў, як заўсёды, з'яўляецца апорай усіх міралюбівых сіл, настойліва змагаецца за разрадку міжнароднай напружанасці, усталяванне ўсеагульнага давер'я паміж дзяржавамі з розным сацыяльным ладам, за забарону і паступовае поўнае знішчэнне ядзернай зброі. Савецкія прапановы і ініцыятывы знаходзяць усё больш і больш прыхільнікаў.

Як заўжды, дастойна сустрэць свята 1 Мая імкнуўся і шматтысячны калектыў нашага універсітэта — вядучай вышэйшай навучальнай установы Беларускага Палесся. Сёння нам ёсць чым ганарыцца. Многае робіцца для павышэння якасці падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў, пашырэння і паглыблення навуковых даследаванняў, хутчэйшага ўкаранення і павышэння іх эфектыўнасці. Студэнты актыўна рыхтуюцца да новага працоўнага семестра. Яны зноў поўныя рашучасці выйсці ў лік пераможцаў абласнога і рэспубліканскага сацыялістычнага спаборніцтва.

Калектыў нашага універсітэта, змагаючыся за ажыццяўленне рашэнняў XXVII з'езда КПСС, прыкладае свае намаганні для дасягнення новых, значна вышэйшых паказчыкаў ва ўсіх сферах дзейнасці.

Рэктарат, партком грамадскія арганізацыі універсітэта горача віншуюць выкладчыкаў, супрацоўнікаў, студэнтаў і аспірантаў са слаўным святам Першамая, жадаюць усім поспехаў у працы і вучобе, моцнага здароўя і вялікага асабістага шчасця.

РЭКТАРАТ, ПАРТКОМ, ПРАФКОМ, КАМІТЭТ ЛКСМБ, ПРАФКОМ СТУДЭНТАЎ.

ВЫСТУПІЛІ ЛАЎРЭАТЫ

У нашым універсітэце, як і па ўсёй краіне, урачыста было адзначана прафесіянальнае свята — Дзень савецкай навукі. Яму прысвячаўся сход вучоных, выкладчыкаў, навуковых супрацоўнікаў і аспірантаў ГДУ, які адбыўся 18 красавіка.

Уступным словам сход адкрыў прарэктар па вучэбнай рабоце член-карэспандэнт АН БССР Л. А. Шамяткоў.

На сходзе з дакладамі выступілі лаўрэаты VIII гадавых навуковых чытанняў, прысвечаных Дню савецкай навукі і 116-ай гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна: загадчык кафедры ВМ і праграміравання доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар В. П. Рубанік, асістэнт кафедры оптыкі кандыдат фізіка-матэматычных навук В. Р. Шолах, старшы навуковы супрацоўнік кафедры фізічнай метралогіі У. У. Сыцько.

Ва ўрачыстай абстаноўцы былі ўручаны ўзнагароды пераможцам сацыялістычнага спаборніцтва за 1985 год. За першае месца пераходны Чырвоны сцяг ГДУ і Ганаровая грамата ўручана калектыву матэматычнага факультэта. Факультэты — прызёры спаборніцтва, лепшыя кафедры і калектывы іншых структурных падраздзяленняў універсітэта ўдастоены пераходных чырвоных вымпелаў і Ганаровых грамат.

Добры настрой у гэты дзень быў і ў работнікаў універсітэцкай бухгалтэрыі. Яны атрымалі грамату Мінвуза БССР і БРК галіновага прафсаюза за другое месца, занятае ў рэспубліканскім аглядзе стану бухуліку і справаздачнасці бухгалтэрый ВНУ.

На здымку (злева направа): сакратар партбюро Л. Я. Палякоў і дэкан матэматычнага факультэта У. Ф. Філіпцоў з пераходным Чырвоным сцягам ГДУ, які ўручыў калектыву матфака прарэктар па вучэбнай рабоце Л. А. Шамяткоў за перамогу ў сацыялістычным спаборніцтве.

Фота У. ЧЫСЦІКА.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектывы кафедр замежных моў горача віншуюць выкладчыка кафедры нямецкай і французскай моў СІЛІНА Уладзіміра Васільевіча з выпадку зацвярджэння яго ВАКам у вучонай ступені кандыдата філалагічных навук.

* * *

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат гісторыка-філалагічнага факультэта, кафедра рускай літаратуры горача віншуюць асістэнтаў гэтай кафедры ТОЛЧЫКАВУ Людмілу Іванаўну і НЕНАДАЎЦА Аляксея Міхайлавіча з паспяховай абаронай кандыдацкіх дысертацый на атрыманне вучонай ступені кандыдата філалагічных навук.

У СЭРЦАХ З ІЛЬІЧОМ

Ва універсітэце ўрачыста адзначана 116-я гадавіна з дня нараджэння У. І. Леніна. Да яго помніка ля вучэбнага корпуса № 2 былі ўскладзены вянкі і кветкі, светлай памяці правадыра сусветнага пралетарыяту, стваральніка Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы прысвяцілі шырокую праграму ў свае традыцыйныя дні студэнты біяфака.

ПРЫЗНАНЫ ПЕРАМОЖЦАМІ

Па выніках сацыялістычнага спаборніцтва камсамольскіх арганізацый Цэнтральнага раёна г. Гомеля па выкананню рашэнняў XXVI з'езда КПСС камсамольская арганізацыя нашага універсітэта выйшла пераможцай. Ёй прысуджаны памятны чырвоны вымпел РК ЛКСМБ, які ва ўрачыстай абстаноўцы быў уручаны 21 красавіка на сходзе камсамольска-прафсаюзнага актыву ГДУ.

ТЫДЗЕНЬ СТУДЭНЦКІХ АТРАДАЎ

Напярэдадні Першамайскага свята ў нашым універсітэце быў праведзены Тыдзень студэнцкіх атрадаў. У яго праграму ўваходзілі конкурсы агітбрыгад, лектараў і конкурс на лепшае афармленне лагера. Ва ўсіх іх найбольш вызначыліся студэнты біялагічнага факультэта. Добрую падрыхтаванасць да новага працоўнага семестра паказалі будучыя матэматыкі і выхаванцы іншых факультэтаў.

БАГАЦЦЕ ТАЛЕНТАЎ

У нашым горадзе стаў традыцыйным фестываль «Студэнцкая вясна». Гэта свята, на якім вызначаюцца лепшыя калектывы мастацкай самадзейнасці гомельскіх ВНУ. На гэты раз агляд праходзіў у актавай зале БІІЧТу. Журы адабрала для заключнага канцэрта 21 нумар, адзінаццаць з якіх прадстаўлялі самадзейныя артысты нашага універсітэта. Асабліва высока адзначана выканаўчае майстэрства вакальнай групы ў складзе Т. Парэмскай, І. Кузьміной, С. Прэдка, М. Барысавай, чытальніцы і выканаўцы песень Л. Міхаленка.

(Наш кар.).

КАМСАМОЛЬЦЫ, ЮНАКІ І ДЗЯЎЧАТЫ! БУДЗЬЦЕ ЗАСТРЭЛЬШЧЫКАМІ Ў БАРАЦЬБЕ ЗА УСЁ НОВАЕ, ПЕРАДАВОЕ Ў НАШЫМ ЖЫЦЦІ! (З Заклікаў ЦК КПСС да 1 Мая 1986 г.)

Са сходу камсамольска-прафсаюзнага актыву

НА ВЕРНАСЦЬ ЛЕНІНСКІМ ЗАПАВЕТАМ

21 красавіка ў актавай зале адбыўся сход камсамольска-прафсаюзнага актыву універсітэта. Па дакладу сакратара камітэта ЛКСМБ **Вячаслава Асіпенкі** абмеркавана пытанне «Аб выніках XXVII з'езда КПСС і задачах камсамольскай і прафсаюзнай арганізацый універсітэта па выкананню яго рашэнняў».

Пры абмеркаванні даклада выступілі: сакратар камітэта камсамола гісторыка-філалагічнага факультэта **Юрый Пенязь**, член камсамольскага бюро біялагічнага факультэта **Алена Маладзякова**, студэнт 3-га курса фізічнага факультэта **Юрый Зотаў**, студэнт 3-га курса гістфіла, камандзір аператыўнага камсамольскага атрада дружыннікаў універсітэта **Аляксандр Дрозд**, старшыня прафкома студэнтаў ГДУ **Н. І. Колтышава**, студэнт 5-га курса гістфіла, старшыня ВВК прафкома студэнтаў **Віктар Яцухна**, старшыня студсавета інтэрната № 2 **Ганна Базылёва**, загадчык кафедры палітэканоміі дацэнт **У. Ф. Бондараў**.

У рабоце сходу камсамольска-прафсаюзнага актыву прынялі ўдзел прарэктар універсітэта па вучэбнай рабоце член-карэспандэнт АН БССР **Л. А. Шамяткоў**, які выступіў пры абмеркаванні даклада, намеснік сакратара парткома па ідэалагічнай рабоце дацэнт кафедры палітэканоміі **Г. Д. Ветлугаеў**, загадчыца аддзела камсамольскіх арганізацый Цэнтральнага РК ЛКСМБ **Ірына Кузьменка**.

Па абмеркаванаму пытанню на сходзе прынята пастанова, у якой поўнасцю і цалкам адобраны рашэнні XXVII з'езда КПСС і прыняты да няўхільнага кіраўніцтва і практычнага выканання. Зацверджаны арганізацыйна-палітычныя мерапрыемствы камітэта камсамола і прафкома студэнтаў ГДУ па выкананню рашэнняў XXVII з'езда КПСС.

АСНОЎНАЯ задача камітэта камсамола і прафкома студэнтаў у святле патрабаванняў XXVII з'езда КПСС, падкрэслівалася на сходзе актыву, — выпрацаваць у моладзі арганічную патрэбу ў авалодванні сучаснымі ведамі. У гэтай сувязі неабходна ўзмацніць увагу да паспяховасці студэнтаў, наведвання імі заняткаў, разумнаму выкарыстанню свайго часу.

У дакладзе быў выказаны папрок у адрас камсамольскай і прафсаюзнай арганізацый эканамічнага факультэта, дзе за апошнія гады прыкметна знізіўся ўзровень паспяховасці студэнтаў. Аднак тут не прымаюць рашучых мер да прагульшчыкаў, усіх тых, хто пасля кожнай сесіі мае запазычанасці і не імкнецца ліквідаваць іх ва ўстаноўлены тэрмін.

Не змагаюцца па-сапраўднаму за ўзорную вучэбную дысцыпліну і на фізічным факультэце. Тут таксама ігнарыруюць прынятае на папярэднім сходзе камсамольска-прафсаюзнага актыву рашэнне аб прыцягненні да строгай адказнасці студэнтаў за пропускі заняткаў без уважлівых прычын.

Трэба браць прыклад з матэматычнага, гісторыка-філалагічнага і біялагічнага факультэтаў, дзе самым сур'ёзным чынам узяліся за навядзенне парадку і дысцыпліны, глыбокае авалодванне кожным студэнтам ведамі, каб стаць высокакваліфікаваным спецыялістам.

Сёння вельмі важным фактарам з'яўляецца ўдзел кожнага юнака і дзяўчыны ў навукова-даследчай рабоце. Ёй ахоплена ва універсітэце пераважная большасць студэнтаў. Аднак іх навуковая думка, творчы пошук павінны пастаянна развівацца і расці, дасягаць усё больш значных вынікаў. Трэба актыўней укараняць у вытворчасць і вучэбны працэс студэнцкія навуковыя распрацоўкі і вынаходніцтвы.

На сходзе актыву першаступеннае значэнне надавалася важным і адказным задачам, пастаўленым XXVII з'ездам КПСС па ідэйна-палітычнай, працоўнай і маральнай загартоўцы моладзі. У гэтай справе ўжо накоплены добры вопыт у асобных акадэмічных групах гісторыка-філалагічнага, матэматычнага і некаторых іншых факультэтаў. Яго неабходна абагульняць і ўсямерна пашыраць.

Вялікую дапамогу ў справе павышэння сацыяльнай актыўнасці студэнцкай моладзі павінен аказваць факультэт грамадскіх прафесій. Аднак у апошнія гады ў яго дзейнасці назіраецца некаторы спад. У будучым гэта недапушчальна. Трэба зрабіць рашучы паварот у актывізацыі і павышэнні эфектыўнасці работы ФГП.

У дакладзе і выступленнях належнае асвятленне знайшлі і пытанні ўдзелу студэнтаў універсітэта ў ажыццяўленні рэформы агульнаадукацыйнай і прафесіянальнай школы, у шматграннай шэфскай рабоце, у падрыхтоўцы і ўзорным правядзенні новага працоўнага семестра.

Камсамольская і прафсаюзная арганізацыі універсітэта прыкладаюць шмат намаганняў для ўсталявання ў студэнцкім асяроддзі цвярозага, здаровага ладу жыцця, добрага быту. Дасягнуты ўжо пэўныя вынікі. Ва універсітэцкую арганізацыю таварыства барацьбы за цвярозасць уступіла 293 камсамольцы, на гістфіле і факультэце фізвыхавання з'явіліся акадэмічныя групы, якія аб'явілі цвярозасць нормай свайго жыцця. За апошні час узніклі новыя клубы і аб'яднанні па інтарэсах, дзе можна цікава і з вялікай для сябе карысцю правесці вольны час. Але гэта толькі пачатак вялікай мэтанакіраванай работы, бо пазбавіцца ад усіх негатыўных з'яў — справа не з лёгкіх. Пацвярджэннем таму адна лічба: у бягучым навучальным годзе за амаральныя ўчынкі выключана з універсітэта 13 студэнтаў. Значыць, у выхаваўчай рабоце яшчэ не здолелі дайсці да кожнага чалавека, мелі месца істотныя ўпушчэнні.

На сходзе было шмат сказана аб карэннай перабудове камсамольскай і прафсаюзнай работы ў святле рашэнняў XXVII з'езда КПСС, аб пошуках новых эфектыўных яе форм і метадаў, аб павышэнні персанальнай адказнасці кожнага камсамольца і члена прафсаюза за ўзровень сваёй прафесіянальнай падрыхтоўкі, жыццёвай пазіцыі, выкананне даручаных спраў.

Удзельнікі сходу камсамольска-прафсаюзнага актыву выказалі цвёрдую ўпэўненасць у тым, што камсамольцы, уся моладзь універсітэта не пашкадуюць сіл для практычнага ажыццяўлення рашэнняў XXVII з'езда КПСС, паспяховай вучобай і навуковым пошукам, самаадданай працай і актыўнай грамадскай работай пацвердзяць сваю вернасць бессмяротнаму ленінскаму запавету «Вучыцца камунізму!»

Б. ВАЛОДЗІН.

На камуністычным суботніку

ДРУЖНА, ЭНЕРГІЧНА

Іменна так працавалі студэнты, выкладчыкі і супрацоўнікі нашага універсітэта на Усесаюзным камуністычным суботніку, прысвечаным 116-й гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна. Свае сілы яны прыклалі на многіх аб'ектах горада, у саўгасе «Хальч», на добраўпарадкаванні стадыёна, паркаў, у вучэбных карпусах і інтэрнатах, аказалі дапамогу работнікам музея народнай творчасці г. Веткі.

Змешчаныя на гэтай старонцы фотаздымкі былі зроблены 19 красавіка.

У цукерачным цэху кандытарскай фабрыкі «Спартак» старанна разам з іншымі выкладчыкамі і супрацоўнікамі эканамічнага факультэта працавалі дацэнт кафедры галіновых эканомік Л. С. Лазучэнкава і асістэнт гэтай жа кафедры Н. В. Волкава.

Супрацоўнікі фізічнага факультэта вядуць раскопку падземных камунікацый на пляцоўцы, дзе будзе ўзводзіцца новы вучэбны корпус універсітэта.

Студэнты на пабелцы дрэў. **Фота Н. Кір'янавай.**

З гісторыі святкавання 1 Мая на Гомельшчыне

УРОК МУЖНАСЦІ І БАРАЦЬБЫ

1 МАЯ бягучага года споўніецца 100 гадоў з дня падзей у горадзе Чыкага, якія паклалі пачатак узнікненню міжнароднага свята салідарнасці працоўных усяго свету. У гэты дзень у 1886 г. дэманстрацыя рабочых Чыкага, якія патрабавалі 8-гадзіннага працоўнага дня і паляпшэння ўмоў працы, была расстраляна паліцыяй.

У знак салідарнасці з рабочымі гэтага горада ў ліпені 1889 г. рашэннем Парыжскага кангрэсу II Інтэрнацыянала і быў устаноўлен дзень 1 Мая, як свята рэвалюцыйнага пралетарыяту ўсяго свету і баявога агляду сіл працоўных.

У 1890 годзе гэта свята было ўпершыню адзначана рабочым класам ЗША і большасці краін Еўропы, у тым ліку і Расійскай імперыі. Усяго з адставаннем у пяць гадоў ад галоўных рабочых цэнтраў царскай Расіі першамайскае свята ўвайшло ў жыццё рэвалюцыйнага пралетарыяту Беларусі. Ужо ў 1895 г. разам з працоўнымі многіх гарадоў Расіі Першае мая адзначалі рабочыя Мінска, Гродна, Смаргоні. А затым гэта свята стала адзначацца ў многіх гарадах і мястэчках усёй Беларусі, у тым ліку і Гомельшчыны як дзень міжнароднай пралетарскай салідарнасці.

У 1897 годзе гомельская сацыял-дэмакратычная група ў дзень 1 Мая правяла нелегальны сход пад лозунгамі: «Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!», «Далоў самадзяржаўе!», «Няхай жыве сацыялізм!». На наступны год у першамайскай масоўцы, праведзенай у лесе пад Гомелем, прынялі ўдзел 200 чалавек. Яны спявалі рабочую «Марсельезу» і іншыя рэвалюцыйныя песні

У першамайскіх святах 1899 і 1900 г. г. удзельнічала яшчэ большая колькасць рабочых. Першае мая становіцца традыцыйным святам рабочых Гомельшчыны, якое праходзіла пад знакам барацьбы за свае палітычныя правы і паляпшэнне матэрыяльнага становішча.

З высокай актыўнасцю на Гомельшчыне было праведзена першамайскае свята 1901 года. У Гомелі ў гэты дзень адбыліся палітычная стачка, шматлюдны мітынг і дэманстрацыя на Румянцаўскай (цяпер Савецкай) вуліцы. Гэта было першае палітычнае выступленне рабочага класа Палескага раёна. У час гэтай дэманстрацыі яе ўдзельнікі віталі смелы ўчынак свайго земляка, вязня Шлісельбургскай крэпасці студэнта Пятра Карповіча, які ў лютым 1901 г. застрэліў рэакцыйнага міністра асветы Н. П. Багалепава. Дэманстрацыя была разагнана паліцыяй.

У 1903 і 1904 г. г. у дзень І Мая палітычныя стачкі і дэманстрацыі прайшлі ў Гомелі, Мазыры, Рэчыцы і іншых гарадах і мястэчках Палесся, пры гэтым месцамі адбыліся ўзброеныя сутыкненні рабочых з войскамі і паліцыяй. У майскія дні 1904 г. у Гомелі баставала звыш 700 рабочых.

На новую вышыню святкаванне І Мая ўзнялося ў гады Першай рускай рэвалюцыі. У дзень І Мая 1905 года ў Гомелі, нягледзячы на тое, што на вуліцах знаходзіліся ўзмоцненыя нарады паліцыі і казакаў, адбылася шматлюдная дэманстрацыя працоўных на Кузнечнай (цяпер Інтэрнацыянальнай) вуліцы. Не працавалі ўсе прадпрыемствы і майстэрні. Масавыя выступленні працоўных у гэты дзень адбыліся ў Мазыры, Рагачове і іншых гарадах і мястэчках. Асноўнымі заклікамі першамайскіх дэманстрацый 1905 г. былі лозунгі: «Далоў царскае самадзяржаўе!», «Далоў вайну, далоў капіталізм!».

У 1906 г. у першамайскай забастоўцы прынялі ўдзел рабочыя 40 гарадоў і мястэчкаў Беларусі, у тым ліку Гомеля, Мазыра, Рэчыцы, Рагачова. У Гомелі баставала да 90% прамысловых і рамесных рабочых. Па закліку бальшавікоў у гэты дзень адбыліся палітычныя стачкі.

Буйнымі палітычнымі выступленнямі рабочага класа азнаменавалася першамайскае свята 1907 года. У гэты дзень баставала большасць рабочых Гомеля, Рагачова, Рэчыцы і іншых рабочых цэнтраў Палесся. Да забастоўшчыкаў далучыліся прыказчыкі і хатнія работніцы.

Паражэнне рэвалюцыі 1905—1907 г. г. на некаторы час спыніла нарастанне палітычнай барацьбы рабочага класа. Але ўжо пачынаючы з 1911 года святкаванне дня інтэрнацыянальнай салідарнасці рабочага класа зноў набірае сілу. Так, у 1911 г. у Гомелі былі праведзены маёўкі з агульнай колькасцю ўдзельнікаў каля 200 чалавек, а дзень І Мая 1912 г. азнаменаваўся ўжо ўсеагульнай забастоўкай рабочых горада і дэманстрацыяй, у якой удзельнічала звыш 2 тыс. чалавек. Яшчэ з большай актыўнасцю прайшлі першамайскія святы

Палітычная асвета

ЗМЯСТОЎНА, ПАВУЧАЛЬНА

Стрыжнем прынятага XXVII з'ездам КПСС стратэгічнага курса на паскарэнне сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны з'яўляецца паскарэнне навукова-тэхнічнага прагрэсу. На з'езде і чэрвеньскай /1985 г./ нарадзе ў ЦК КПСС былі распрацаваны буйнамаштабныя меры па эфектыўнаму развіццю савецкай навукі і тэхнікі, шырокаму ўкараненню іх дасягненняў у вытворчасць. Новыя складаныя задачы стаяць і перад айчыннай навукай, закліканай ажыццяўляць навуковыя адкрыцці і вынаходніцтвы і хутчэй укараняць іх у практыку.

Эфектыўнасць навуковых даследаванняў істотна ўзрастае пры паглыбленым вывучэнні метадалагічных праблем сучаснай навукі. Гэта наглядна пацвярджаюць вынікі работы метадалагічнага семінара Інстытута механікі металапалімерных сістэм АН БССР. Яго слухачамі з'яўляецца 31 высокакваліфікаваны супрацоўнік. Сярод іх — 8 дактароў і 22 кандыдаты навук, 6 лаўрэатаў Дзяржаўнай прэміі БССР, 2 лаўрэаты прэміі Ленінскага камсамола БССР, лаўрэат прэміі Савета Міністраў БССР і лаўрэат прэміі Усесаюзнага таварыства вынаходнікаў і рацыяналізатараў.

На працягу многіх гадоў семінарам паспяхова кіруе вядомы вучоны і актыўны прапагандыст доктар тэхнічных навук П. В. Сысоеў. Яго слухачы ўносяць значны ўклад у вынікі навуковых распрацовак інстытута. На іх рахунку звыш 600 вынаходніцтваў, ад укаранення якіх эканамічны эфект перавышае 20 млн. рублёў. Слухачы метадалагічнага семінара сталі аўтарамі 7 манаграфій і больш чым 400 навуковых артыкулаў, якія леглі ў асновы многіх кандыдацкіх і доктарскіх дысертацый.

Нядаўна ў актавай зале акадэмічнага інстытута адбыліся адкрытыя заняткі метадалагічнага семінара па тэме: «Паскарэнне сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны — стратэгічны курс партыі». На іх прысутнічалі кіраўнікі многіх секцый раённага семінара прапагандыстаў, члены раённага Савета па эканамічнай адукацыі, члены метадычнага Савета кабінета палітасветы РК РПБ, вялікая група прапагандыстаў Цэнтральнага раёна. У зале былі арганізаваны выстаўкі літаратуры па абмяркоўваемай тэме, навуковых публікацый слухачоў семінара і распрацаваных імі канструкцыйных матэрыялаў.

Прысутныя з вялікай увагай выслухалі змястоўны даклад кіраўніка семінара П. В. Сысоева аб сутнасці, неабходнасці і асноўных шляхах паскарэння сацыяльна-эканамічнага развіцця. Ён глыбока ізлажыў матэрыялы XXVII з'езда КПСС па паскарэнню, цесна ўвязаў метадалагічныя, тэарэтычныя і практычныя пытанні тэмы і асвятліў шляхі паскарэння навукова-тэхнічнага прагрэсу. Коратка спыніўшыся на дасягненнях супрацоўнікаў інстытута і слухачоў семінара, П. В. Сысоеў асноўную ўвагу звярнуў на нявырашаныя навуковыя праблемы і цяжкасці ў правядзенні навуковых даследаванняў.

На занятках з цікавымі паведамленнямі выступілі слухачы. Яны гаварылі аб асноўных напрамках і фактарах паскарэння навукова-тэхнічнага прагрэсу, выказвалі канкрэтныя прапановы па павышэнню эфектыўнасці навуковых даследаванняў і хутчэйшаму ўкараненню іх вынікаў у вытворчасць. Так, доктар тэхнічных навук Л. С. Пінчук прапанаваў кіраўніцтву інстытута звярнуцца ў Прэзідыум АН БССР па пытанню істотнага абнаўлення навукова-даследчага абсталявання для вывучэння структуры матэрыялаў на атамна-малекулярным узроўні. Ён указаў і на неабходнасць паляпшэння рабочага стану каштоўных прыбораў для даследавання фізіка-хімічных працэсаў навейшымі метадамі, пашырыць доступ да іх супрацоўнікам, якія займаюцца адпаведнымі даследаваннямі.

Кандыдат тэхнічных навук В. А. Струк прапанаваў стварыць спецыялізаваны цэнтр па распрацоўцы метадаў уцілізацыі і рэгенерацыі прамысловых адходаў палімернай вытворчасці і выпуску кампазіцыйных матэрыялаў на іх аснове для патрэб прадпрыемстваў рэспублікі.

Кандыдат тэхнічных навук А. Д. Лізараў і старшы інжынер Л. А. Журбіла звярнулі ўвагу на недахоп у Інстытуце механікі металапалімерных сістэм і ў Гомельскім аддзяленні Інстытута матэматыкі АН БССР сучаснай вылічальнай тэхнікі і прапанавалі абедзвюм навуковым установам заключыць дагавор аб сумеснай распрацоўцы праекта інфармацыйна-вылічальнай сеткі гомельскіх падраздзяленняў АН БССР.

Кандыдат тэхнічных навук А. Л. Зайцаў выказаў пажаданне больш шырока далучаць навуковых супрацоўнікаў да вывучэння і вырашэння пытанняў укаранення новых тэхналогій на прадпрыемствах прамысловасці, рыхтаваць і праводзіць навукова-тэхнічныя нарады па рэалізацыі праблем, што стаяць цяпер перад прадпрыемствамі.

Усе выступленні выклікалі жывую цікавасць прысутных.

Затым П. В. Сысоеў адказаў на пытанні слухачоў, падвёў вынікі работы семінара і даў заданне на наступныя заняткі.

У заключэнне па тэме адкрытых заняткаў быў паказаны навукова-папулярны кінафільм.

Па заканчэнні адкрытых заняткаў адбылося іх абмеркаванне. Выступілі кіраўнікі секцый раённага семінара прапагандыстаў дацэнты ГДУ Г. К. Котаў, В. Я. Яцук, аўтар гэтых радкоў, прапагандыст гарадской бальніцы хуткай дапамогі, член метадычнага Савета кабінета палітасветы РК КПБ Я. В. Яноўскі, загадчыкі кабінетаў палітасветы на грамадскіх пачатках фабрыкі «8 Сакавіка» П. Л. Далба і кандытарскай фабрыкі «Спартак» М. Х. Малярэнка, прапагандыст трэста «Белнафтагазразведка» А. В. Рудакоў, намеснік загадчыка аддзела прапаганды і агітацыі РК КПБ, загадчык кабінета палітасветы В. Н. Бабовіч. Усе яны далі станоўчую ацэнку праведзеным адкрытым заняткам метадалагічнага семінара, адзначылі і актыўную прадукцыйную работу слухачоў. Адначасова былі выказаны некаторыя заўвагі і пажаданні для далейшага паляпшэння работы семінара.

Правядзенне адкрытых заняткаў метадалагічнага семінара ў Інстытуце механікі металапалімерных сістэм АН БССР будзе садзейнічаць далейшаму паляпшэнню работы і павышэнню ўзроўня вучобы у сістэме палітычнай асветы раёна.

У. БОНДАРАЎ, загадчык кафедры палітэканоміі ГДУ, кіраўнік секцыі семінара прапагандыстаў Цэнтральнага РК КПБ г. Гомеля.

ПАЛЫМЯНАЕ СЭРЦА КАМУНІСТА

Напярэдадні Першамайскага свята — Дня міжнароднай салідарнасці працоўных, усё прагрэсіўнае чалавецтва адзначыла 100-годдзе з дня нараджэння Эрнста Тэльмана — выдатнага дзеяча нямецкага і міжнароднага камуністычнага руху, вернага марксіста-ленінца, тэарэтыка навуковага сацыялізму і арганізатара рабочага руху, нястомнага барацьбіта супраць фашызму.

Эрнст Тэльман — рабочы і сын рабочага. Ён нарадзіўся ў буйным прамысловым цэнтры Германіі — Гамбургу. Працаваў партовым грузчыкам, коневозчыкам, качагарам парахода «Амерыка» кампаніі ГАПАГ на лініі «Гамбург — Нью-Йорк». Эрнст Тэльман прайшоў шлях ад класава свядомага рабочага, ад партыйнага і прафсаюзнага актывіста Гамбурга да Старшыні КПГ, аднаго з кіраўнікоў Камінтэрна.

Эрнста Тэльмана вельмі часта называлі чалавекам мас. Цесная сувязь з масамі характарызуе ўсю яго палітычную дзейнасць. Яна з'яўлялася для яго таксама важнейшым крытэрыем пры ацэнцы і выхаванні партыйных работнікаў.

Эрнст Тэльман быў палымяным барацьбітом супраць імперыялістычнай вайны, верным сябрам усяго міралюбівага чалавецтва. Ён узначальваў барацьбу супраць адраджэння германскага імперыялізму, за захаванне міру. Як кандыдат на прэзідэнцкіх выбарах у 1932 годзе ён выступаў супраць Гітлера і генерал-фельдмаршала фон Гідзенбурга.

Страсную барацьбу з падпальшчыкамі вайны Эрнст Тэльман не абмяжоўваў толькі барацьбой супраць ворага ў сваёй краіне. Ён разумеў значэнне міжнароднай салідарнасці рабочага класа і ўсіх прыхільнікаў міру. Выступаючы ў Парыжы, горадзе Жана Жарэса, ён сказаў: «Мы, камуністы, заяўляем вам, французскім рабочым і працоўным народным масам: ваш таварыш па няшчасцю ў Германіі, нямецкі рабочы і селянін, не вораг ваш, а ваш адзіны саюзнік. Якраз таксама гаворым мы і нямецкім працоўным, што французскі рабочы, французскі працаўнік ніяк не можа быць іх ворагам, а з'яўляецца іх класавым саюзнікам і сябрам».

Э. Тэльман рашуча выкрываў імперыялістычную гонку ўзбраенняў. Як вострасучасна гучаць яго словы: «Мы павінны раз і назаўсёды растлумачыць масам, што імперыялістычнае ўзбраенне і мілітарызм азначаюць не вызваленне, а, насупраць, узмацненне катаржных умоў, яшчэ большы прыгнёт, зняволенне і закабаленне нямецкіх працоўных. Мы павінны паказаць масам, што буржуазія хоча пераўтварыць усю Германію ў казарму, дзе працоўным масам нічога не застаецца, як выконваць каманды пануючага класа». Крылатыя словы Тэльмана «Гітлер — гэта вайна» у поўнай меры адпавядалі горкай гістарычнай праўдзе.

Эрнст Тэльман заўсёды быў верным сябрам СССР. Ён некалькі разоў прыязджаў у нашу краіну, быў ганаровым госцем савецкіх працоўных чырвонаармейцаў, піянераў. Ён карыстаўся велізарным аўтарытэтам нашага народа. Тэльман лічыў, што галоўнае ў інтэрнацыянальным абавязку нямецкіх камуністаў у адносінах да СССР — гэта распаўсюджванне праўды аб першай у свеце Краіны Саветаў, барацьба супраць імперыялістычнага паклёпу. Трэба пераканаць масы, што СССР — гэта краіна міру, прагрэсу,— пастаянна гаварыў ён.

Э. Тэльман глыбока вывучаў працы У. І. Леніна і браў з іх урокі для нямецкага рабочага руху. У сваіх артыкулах і выступленнях ён спасылаўся на прыклад СССР. Ён непадзельна верыў у савецкую ўладу, у партыю бальшавікоў. Тэльман адным з першых пачаў прапагандаваць вопыт СССР і Германіі. У дружбе савецкага і нямецкага народаў ён бачыў адну з важнейшых умоў уздыму нямецкай нацыі да жыцця ў абстаноўцы міру, шчасця і дабрабыту.

У Германскай Дэмакратычнай Рэспубліцы запаветы Эрнста Тэльмана выконваюцца з гонарам. Ажыццёўлена адзінства рабочага класа як важнейшая перадумова для шырокага саюза ўсіх дэмакратычных і патрыятычных сіл народа. Імперыялізм і мілітарызм знішчаны з корнем. ГДР стала трывалай апорай міру, для чаго Тэльман аддаў сваё жыццё. СЕПГ ажыццяўляе яго запаветы ў барацьбе за поўную перамогу сацыялізму ў Германскай Дэмакратычнай Рэспубліцы.

Памяць аб Э. Тэльману, яго жыцці і барацьбе з'ядноўвае ўсіх сапраўдных і верных антыфашыстаў, дэмакратаў, прыхільнікаў міру і дружбы паміж народамі ў адзіны саюз барацьбы і ўсяляе ў іх цвёрдую веру ў перамогу сацыялізму.

А. БАВКОЎ, Л. ГАРАНІН, кандыдаты гістарычных навук, дацэнты кафедры ўсеагульнай гісторыі.

1913 і 1914 гадоў. Палітычныя стачкі, шматлюдныя мітынгі, сходы, маёўкі, у радзе месц дэманстрацыі і сутыкненні з паліцыяй — такая агульная карціна свята гэтых месц. Абстаноўка нагадвала пярэдадзень рэвалюцыі 1905 года. У краіне наспявала новая рэвалюцыйная сітуацыя, але яе нарастанне было часова перарвана першай сусветнай вайной.

Ва ўрачыстую дэманстрацыю рабочых і салдат, якія скінулі гнёт самадзяржўя, вылілася святкаванне I Мая 1917 года ў Гомелі і іншых гарадах і мястэчках Палесся, у агляд сіл пралетарыяту, рыхтуючагася пад кіраўніцтвам бальшавікоў да рашучай схваткі з буржуазіяй і памешчыкамі. Упершыню салдаты ўдзельнічалі ў святкаванні I Мая не як варожая сіла, а як саюзнік пралетарскіх мас. Услед за бальшавікамі і беспартыйнымі рабочымі тысячнай масай ішлі салдаты пад рэвалюцыйнымі бальшавіцкімі лозунгамі.

68 гадоў назад, у 1918 годзе, упершыню ў гісторыі чалавецтва пралетарыят Расіі адзначыў 1 Мая не як прыгнечаны клас, а як пераможца. І не на патаемных сходах у лесе, не на забараняемых і разганяемых паліцыяй і салдатамі дэманстрацыях, а шырока і адкрыта ў гарадах і сёлах маладой Савецкай рэспублікі, дэманструючы перад усім светам першыя поспехі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. З таго часу I Мая ў нас ператварылася ва ўсенароднае свята. Па традыцыі ў гэтыя дні савецкі народ дэманструе свае поспехі ў працы, у выкананні рашэнняў Камуністычнай партыі, сваю класавую салідарнасць з барацьбітамі супраць сусветнага капіталу, за іх нацыянальнае і сацыяльнае вызваленне, за палітычную і эканамічную незалежнасць.

Сёлетні Першамай, Першамай 1986 года, савецкія людзі сустракаюць з асаблівым натхненнем, выкліканым рашэннямі XXVII з'езда КПСС, рэалізацыя якіх дазволіць поўнасцю ажыццявіць сацыялістычныя ідэалы і наблізіць магчымасць вырашэння задач, непасрэдна звязаных з будаўніцтвам камунізму.

Г. ЕЎДАКІМЕНКА, в. а. загадчыка кафедры гісторыі СССР і БССР, дацэнт.

ПАРАДНЁНЫЯ НАЗАЎСЁДЫ

27-га красавіка адзначаўся Сусветны дзень параднёных гарадоў. Гэта свята дружбы і ўзаемаразумення народаў усёй планеты было ўстаноўлена па рашэнню Сусветнай федэрацыі парадненых гарадоў.

Цяпер звыш 100 гарадоў СССР парадненыя больш чым з двухстамі пабрацімамі за рубяжом. Аб адным з іх—г. Чэске-Будзеёвіцэ — наш расказ.

1986 год — юбілейны для двух абласных цэнтраў: Гомеля і Чэске-Будзеёвіцэ. У чэрвені спаўняецца 20 гадоў з дня ўстанаўлення паміж імі цесных кантактаў.

Наш пабрацім больш чым на стагоддзе маладзей за Гомель. Яго ўзнікненне адносіцца да 1265 года і было абумоўлена растучымі сувязямі Чэхіі і Славакіі з поўднем кантынента. Спрыяльнае размяшчэнне — ля хрыбтоў гор Шумава, на рэчцы Влтава паўздзейнічала на тое, што горад адразу атрымаў каралеўскія прывілеі. Паступова склаліся традыцыйныя галіны гаспадаркі — такія, як каляровае шкларобства. Узорамі яго, дайшоўшымі з глыбінь стагоддзяў да нашага часу, упрыгожаны экспазіцыі многіх музеяў. Ужо ў XIV-XV ст. Чэшске-Будзеёвіцэ становіцца цэнтрам прыцягнення паўднёва-чэшскіх зямель і адыгрывае значную ролю ў жыцці ўсёй Сярэдняй Еўропы.

Тут, у Паўднёвай Чэхіі, у XV ст. узнік і хутка ўзмацніўся рэвалюцыйны рух гусітаў, які ўзбударажыў асновы феадалізму. Яго рэха адгукнулася за тысячы кіламетраў ад невялікага горада, заснаванага гусітамі, які быў уладкаваны па іх статуту: «Усё павінна быць агульным і ніхто нічым асобна валодаць не павінен». І цяпер гэты горад горда стаіць на паўднёва-чэшскай зямлі—Табар, пабрацім нашага Светлагорска. Ён стаў не толькі помнікам прагрэсіўным людзям таго часу — Яну Гусу і Яну Жыжку, здолеўшым скрозь сацыяльную цемру сярэдневякоўя ўбачыць правобраз будучыні грамадства справядлівасці, але і як бы іх увасобленай у рэальнасць мары.

Гусіцкія войны паскорылі прагрэсіўнае развіццё краіны. У XVIII—XIX ст. Паўднёвая Чэхія па-ранейшаму застаецца эканамічна развітым краем. Тут у 1832 годзе была пабудавана першая ў Еўропе чыгунка — тады яшчэ з коннай цягай. Расла колькасць пралетарыяту. Распаўсюджанне ў 1893 г. у Чэске-Будзеёвіцэ марксізму вызначыла далейшы лёс краю. Вызваленне Чэхаславакіі ў 1945 г. Савецкай Арміяй ад фашызму стварыла ўмовы для перамогі рэвалюцыі ў краіне.

У цяперашні час аб Паўднёвай Чэхіі, яе эканоміцы савецкія людзі ведаюць па шырока вядомай прадукцыі — аўтамашынах «Шкода», матацыклах, адзенні і многім іншым. Разам з тым поўдзень Чэхіі — гэта перш за ўсё раён высокаразвітага сацыялістычнага земляробства. Аб гэтым пераканаўча сведчыць той факт, што ў Чэске-Будзеёвіцэ штогод праводзяцца выстаўкі дасягненняў сельскай гаспадаркі краін СЭУ

(Заканчэнне на 4-й стар.).

АБ СВЯТОЧНЫХ УРАЧЫСТАСЦЯХ

Сёння ў актавай зале адбудзецца ўрачысты сход калектыву універсітэта, прысвечаны Першамаю — Дню міжнароднай салідарнасці працоўных.

Пачатак сходу ў 19 гадзін.

1-га мая прадстаўнікі ўсіх факультэтаў універсітэта прымуць удзел у першамайскай дэманстрацыі працоўных ардэнаноснага Гомеля. Збор — з 8.30 мінут па факультэтах, пастраенне зводнай калоны — у 9 гадзін каля галоўнага корпуса ГДУ.

ПАРАДНЁНЫЯ НАЗАЎСЁДЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 2-й стар.).

У савецкім павільёне дэманстравалася і прадукцыя «Гомсельмаша». А вядучая ВНУ Паўднёвай Чэхіі — Вышэйшая сельскагаспадарчая школа — партнёр нашага універсітэта па студэнцкіх сувязях.

Буйнейшая новабудоўля Чэхаславакіі — збудаванне АЭС — таксама разгорнута ў паўднёвачэшскім краі.

Гомель і Паўднёвую Чэхію звязваюць інтэнсіўныя кантакты — эканамічныя і культурныя. Толькі ў нашым горадзе 27 прадпрыемстваў і арганізацый — калектыўныя члены Таварыства савецка-чэхаславацкай дружбы, а ўсяго іх у вобласці—85. Яны ўстанавілі сувязі з 41 роднасным калектывам у ЧССР. Але галоўнае — мост дружбы, які звязвае дзве вобласці, зрабіў для жыхароў Паўднёвай Чэхіі блізкай усю нашу Беларусь, беларускую культуру, а гамяльчан зблізіў з братняй Чэхаславакіяй.

Т. МАСЛЮКОЎ,
студэнт гр. Г-51 гісторыка-філалагічнага факультэта.

На здымку: Вацлаўская плошча — цэнтр Прагі, пабраціма Масквы. Тут знаходзяцца цэнтральныя арганізацыі Саюза чэхаславацка-савецкай дружбы.

І ЗНОЎ ПРЭМ'ЕРА

Для студэнцкага народнага тэатра ГДУ «Люстэрка» вечар 21-га красавіка быў надзвычай хвалюючым і адказным. Яго ўдзельнікі выносілі на суд гледачоў сваю чарговую работу — спектакль па сатырычнай аповесці-казцы В. Шукшына «Пункт погляду».

Праца над ім пачалася ў лістападзе мінулага года. Нялёгка было рабятам сумяшчаць вучобу і рэпетыцыі, самім рыхтаваць дэкарацыі і г. д. Але ўсе працавалі над спектаклем з энтузіязмам, захапленнем. Другі раз звярнуліся ўдзельнікі студэнцкага тэатра універсітэта да творчасці В. Шукшына. Чаму менавіта п'есы гэтага аўтара любяць ставіць на сцэне студэнты ГДУ? На гэта пытанне даў адказ рэжысёр народнага тэатра «Люстэрка» А. М. Бычкоў: — Ёсць у В. Шукшына праўда жыцця, Шукшын — наш боль, сугучча сэрцаў. Яго творы не пакідаюць абыякавымі нас, прымушаюць задумацца над жыццём. Героі В. Шукшына пастаянна ў руху, у барацьбе з раўнадушшам, інертнасцю, у пошуках праўды жыцця. Таму і для студэнтаў гэтая тэма найбольш блізкая.

І вось прэм'ера. Актавая зала перапоўнена. Паўтары гадзіны акцёры жылі жыццём сваіх герояў, рашалі іх праблемы, спрачаліся, жартавалі, а гледачы суперажывалі з імі. Хочацца адзначыць выканаўцаў галоўных роляў: Ю. Марціновіча (Аптыміст), В. Антоненку (Песіміст), А. Скрыпкіна (Чароўны чалавек).

«Малайцы, рабяты!» — так ацанілі гледачы новую работу акцёраў студэнцкага народнага тэатра ГДУ.

Н. КІР'ЯНАВА,

Юбілей вучоных ПІЯНЕР РАСІЙСКАЙ ГІСТОРЫІ

У красавіку навуковая грамадскасць нашай краіны адзначае буйную дату — 300-гадовы юбілей з дня нараджэння выдатнага рускага гісторыка і дзяржаўнага дзеяча Васіля Мікітавіча Тацішчава (1686 — 1750).

Біяграфія гэтага шырока вядомага чалавека цесна пераплецена з пераломнай эпохай у гістарычным лёсе Расіі часоў пятроўскіх пераўтварэнняў. Малады пскоўскі дваранін удзельнічаў у Паўночнай вайне са Швецыяй, выконваў важныя ваенна-дыпламатычныя даручэнні Пятра I, пазней кіраваў казёнымі заводамі на Урале і ў Сібіры, заснаваў буйны прамысловы цэнтр — г. Екацерынбург (цяпер Свярдлоўск).

Жыццёвы шлях В. М. Тацішчава мала паходзіць на біяграфіі вучоных—тэарэтыкаў. Паплечнік Пятра I, ён перш за ўсё практычнымі справамі зацвярджаў сваю адданасць грамадскім інтарэсам, садзейнічаў эканамічнаму і культурнаму прагрэсу Расіі. Менавіта гэтая дзейнасць вызначыла шырокае кола навуковых інтарэсаў В. М. Тацішчава. Валодаючы шырокімі ведамі ў інжынернай і горнай справе, матэматыцы, геаграфіі, юрыспрудэнцыі, ён абагуліў іх у першым рускім энцыклапедычным слоўніку («Лексіон Расійскі») і радзе навуковых трактатаў.

Аднак найбольш ярка і значна праявіліся талент і эрудыцыя В. М. Тацішчава ў галіне гісторыі. Як патрыёт сваёй Радзімы, ён лічыў адной з галоўных задач барацьбу з яе заходнімі ганьбавальнікамі, якія сцвярджалі, што Расія «гісторый старажытных не мела». Сакрушальны ўдар па гэтых выдумках нанесла «Гісторыя Расійская з самых старажытнейшых часоў» — першая абагульняючая навуковая праца па айчыннай гісторыі. Ёй Тацішчаў аддаў амаль 30 гадоў свайго жыцця, увесь магутны талент і энергію даследчыка. Для XVIII стагоддзя тацішчаўская «Гісторыя» — з'ява выключная не толькі па шматлікасці ўпершыню сабраных фактаў, але і па свайму філасофскаму і грамадска-палітычнаму значэнню. Гэта праца пранізана ідэяй пошуку заканамернасці гістарычнага працэсу. В. М. Тацішчаў адмаўляецца ад біблейска-клерыкальных «аргументаў» і выступае як мысліцель-рацыяналіст, які звязваў ход гісторыі з развіццём «сусветнай розумаасветы». Вучоны даў агульную перыядызацыю гісторыі Расіі, грунтоўна даследаваў яе пачатковыя этапы, паставіў праблему ўзнікнення дзяржаўнай улады.

Аўтар так і не ўбачыў выхаду ў свет сваёй галоўнай працы. Аднак «Гісторыя Расійская» працягвала жыць, на ёй фарміравалася выдатная плеяда вучоных — М. В. Ламаносаў, І. М. Балцін, рускія асветнікі XVIII ст. Па слядах першапраходца ішоў яго пераемнік М. М. Карамзін. І сёння праца В. М. Тацішчава захоўвае сваё непераўзыходзячае значэнне як самага каштоўнага помніка гісторыяграфіі і айчыннай культуры, як прадмет законнай гордасці ўдзячных нашчадкаў.

Г. АЛЯКСЕЙЧАНКА,
асістэнт кафедры гісторыі СССР і БССР.

ЗАВОЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ ГДУ АБ'ЯЎЛЯЕ ПРЫЁМ

СТУДЭНТАЎ НА 1986—1987 НАВУЧАЛЬНЫ ГОД

ПА НАСТУПНЫХ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЯХ

беларуская і руская мова і літаратура, руская мова і літаратура, гісторыя, біялогія, фізічнае выхаванне, матэматыка, эканоміка працы, арганізацыя механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі.

Прыём заяў на спецыяльнасці беларуская і руская мова і літаратура, руская мова і літаратура, гісторыя, біялогія, фізічнае выхаванне, матэматыка — **з 20 красавіка па 31 мая;** на спецыяльнасці эканоміка працы, арганізацыя механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі — **з 20 красавіка па 31 жніўня.**

Уступныя экзамены на спецыяльнасці беларуская і руская мова і літаратура, руская мова і літаратура, гісторыя, фізічнае выхаванне, біялогія, матэматыка — **з 1 па 20 чэрвеня;** на спецыяльнасці эканоміка працы, арганізацыя механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі — **з 1 па 15 верасня.**

Залічэнне ў састаў студэнтаў на спецыяльнасці беларуская і руская мова і літаратура, руская мова і літаратура, гісторыя, біялогія, фізічнае выхаванне, матэматыка — **з 21 па 30 чэрвеня;** на спецыяльнасці эканоміка працы, арганізацыя механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфарматыкі — **з 16 па 20 верасня.**

Паступаючыя ва універсітэт здаюць уступныя экзамены ў залежнасці ад абранай спецыяльнасці па наступных дысцыплінах:

на спецыяльнасць беларуская і руская мова і літаратура — беларускай мове і літаратуры (вусна), грамадазнаўству, рускай мове і літаратуры (пісьмова);

на спецыяльнасць руская мова і літаратура — рускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна), грамадазнаўству;

на спецыяльнасць гісторыя — (рускай мове і літаратуры (пісьмова), гісторыі СССР (вусна), грамадазнаўству;

на спецыяльнасць матэматыка — матэматыцы (пісьмова), фізіцы (вусна), рускай мове і літаратуры (пісьмова);

на спецыяльнасць эканоміка працы — матэматыцы (пісьмова), рускай мове і літаратуры (пісьмова), грамадазнаўству;

на спецыяльнасць арганізацыя механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі — па матэматыцы (пісьмова), фізіцы (вусна), рускай мове і літаратуры (пісьмова);

на спецыяльнасць біялогія — біялогіі, матэматыцы (вусна), рускай мове і літаратуры (пісьмова);

на аддзяленне фізічнага выхавання — па спецыльнасці (лёгкая атлетыка, гімнастыка, плаванне), біялогіі, рускай мове і літаратуры (пісьмова).

Узнагароджаныя па заканчэнні сярэдняй школы залатым (сярэбраным) медалём, скончыўшыя сярэднюю спецыяльную навучальную ўстанову або прафтэхвучылішча з дыпломам з адзнакай, здаюць адзін з устаноўленых для адпаведнай спецыяльнасці ўступных экзаменаў (устаноўлены парадак распаўсюджваецца толькі на асоб, якія маюць стаж практычнай работы па выбранай у ВНУ або роднаснай спецыяльнасці і працуючыя ў цяперашні час), а іменна:

па спецыяльнасці беларуская і руская мова і літаратура — беларускай мове і літаратуры (вусна);

па спецыяльнасці руская мова і літаратура — рускай мове і літаратуры (вусна);

па спецыяльнасці гісторыя — па гісторыі СССР;

на аддзяленне фізічнага выхавання — па біялогіі;

па спецыяльнасці матэматыка — матэматыцы (пісьмова);

па спецыяльнасці арганізацыя механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі — па фізіцы;

па спецыяльнасці біялогія — па біялогіі;

па спецыяльнасці эканоміка працы — па грамадазнаўству.

Пры здачы экзаменаў з адзнакай «пяць» абітурыент вызваляецца ад здачы астатніх экзаменаў, а пры атрыманні адзнакі «чатыры» або «тры» здае астатнія экзамены.

Уступныя экзамены праводзяцца па праграмах, зацверджаных Міністэрствам вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі СССР у адпаведнасці з праграмай сярэдняй агульнаадукацыйнай школы.

Пасля правядзення субяседавання па рашэнню прыёмнай камісіі вызваляюцца ад уступных экзаменаў настаўнікі (выкладчыкі), выхавацелі, якія маюць адпаведную сярэднюю спецыяльную адукацыю і стаж педагагічнай работы не менш года, накіраваныя органамі народнай або прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі на вучобу па роднаснай спецыяльнасці (паступаючыя на спецыяльнасць «фізічнае выхаванне» здаюць экзамен па спецыяльнасці).

У першую чаргу залічваюцца асобы, вызваленыя ад уступных экзаменаў або іх далейшай здачы, а таксама асобы, якія карыстаюцца правам пазаконкурснага залічэння.

Па выніках здачы ўступных экзаменаў спачатку праводзіцца конкурс сярод зволеных у запас ваеннаслужачых, выпускнікоў сярэдніх спецыяльных і прафесіянальна-тэхнічных устаноў, якія паступаюць на роднасныя спецыяльнасці, асоб, што маюць стаж практычнай работы па выбранай спецыяльнасці не менш года, а таксама накіраваных на вучобу ў адпаведнасці з пастановай ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР ад 3 верасня 1966 г. № 729.

На астатнія месцы праводзіцца конкурс сярод асоб, характар работы якіх не адпавядае выбранай спецыяльнасці або маючых стаж работы па выбранай спецыяльнасці менш года.

Заява аб прыёме падаецца на імя рэктара універсітэта па адзінай форме (дадатак № 2 да Правілаў прыёму ў вышэйшыя навучальныя ўстановы СССР). Да заявы прыкладваюцца: дакумент аб сярэдняй адукацыі (у арыгінале), характарыстыка для паступлення ў ВНУ з апошняга месца работы або вучобы з пячаткай прадпрыемства, установы, арганізацыі, выпіска з працоўнай кніжкі, завераная гербавай пячаткай, медыцынская даведка па форме № 086-У, 6 фатакартак (здымкі без галаўнога ўбора памерам 3x4 см). Пашпарт і дакумент аб адносінах да воінскай павіннасці паступаючыя прад'яўляюць у прыёмную камісію па прыбыцці ва універсітэт.

Дакументы накіроўваць па адрасу: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 108, універсітэт, прыёмнай камісіі, т. 57-11-15.

Яўка на ўступныя экзамены — па выкліку універсітэта.

РЭКТАРАТ.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат эканамічнага факультэта, кафедра ТСАЭІ выказваюць глыбокае спачуванне дацэнту ДАВЫДАВУ Уладзіміру Сямёнавічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці БАЦЬКІ.

АЗ 23400

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.

Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, т. 57-16-52.

Заказ 321.